

Membres palestins de la Mitja Lluna Roja (la versió àrab de la Creu Roja) intenten reviure un guàrdia israelià de seguretat víctima d'enfrontaments a Hebron. La postura contrària dels Estats Units a un nou símbol es contraposa a l'esperit d'aquesta organització.

Guerra per un símbol de pau

El nou emblema de la Creu Roja suscita una polèmica paradoxal. Acceptat per Israel, les reticències nord-americanes han reforçat l'aspecte religiós d'un símbol originàriament neutre. En aquest any electoral, la polèmica pot desbordar-se als Estats Units.

A Ginebra tot semblava a punt per al llançament d'un nou emblema que ha de representar la Federació Internacional de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja. Al costat de la creu i la mitja lluna usats fins ara, un diamant rombal havia d'esdevenir el nou emblema de l'organització caritativa amb més renom mundial. L'objectiu de la novetat era obrir les portes del Comitè Internacional de la Creu Roja (CICR) a la secció israeliana, l'Estel de David –Magen David Adom: MDA–, que havia acceptat

el nou emblema. Però la dificultat és que ara la Creu Roja nord-americana... el rebutja.

L'obstacle principal perquè la secció israeliana fos membre de ple dret del CICR sempre ha estat la no-acceptació del seu estel vermell de sis puntes, l'emblema utilitzat per Israel des de la creació del seu estat. En virtut de textos diferents (estatuts de la Federació Internacional de la Creu i de la Mitja Lluna Roges i Convencions de Ginebra), l'adhésió a aquest moviment internacional exigeix, precisament, l'adopció de la creu o de la

mitja lluna vermelles. Pel CICR, l'acceptació de l'estel del MDA podia acabar amb una multiplicació de símbols nacionals i qüestionar els principis bàsics de l'organització: unitat i universalisme, amb la conseqüència de debilitar la seva funció protectora en els casos de conflicte armat.

Però països com Israel, el Kazakhstan o Eritrea interpreten la creu vermella com un símbol eminentment cristià. La recerca d'un tercer emblema buit de tota connotació religiosa o ètnica, dins el qual hi hauria lloc per a l'MDA, havia

Un vell debat

Els emblemes de la creu i de la mitja lluna vermelles s'usen amb un doble objectiu. D'una banda, per protegir el personal, els edificis i els equipaments mèdics autoritzats en temps de conflicte armat, i d'una altra, per identificar les organitzacions nacionals de la Creu Roja i de la Mitja Lluna Roja, el CICR i la Federació Internacional. Actualment, més de 180 països fan servir l'un o l'altre d'aquests emblemes, però n'hi ha que s'hi senten incòmodes, perquè hi veuen una clara connotació religiosa. Alguns països (Israel, Kazakhstan, Eritrea) voldrien fer servir uns altres emblemes: l'estel de David, Israel; la creu juntament amb la mitja lluna, el Kazakhstan i Eritrea.

Quan es va instituir aquesta organització internacional (1864), els fundadors buscaren un emblema d'aspiració "universal" i fàcil de reconèixer per protegir el personal mèdic de qualsevol atac al camp de batalla. L'elecció final fou una creu vermella sobre fons blanc —de fet, una inversió dels colors de la bandera suïssa, associada amb la "neutralitat", sobretot després dels tractats de Viena i de París del 1815—. El cas és que cap dels documents fundacionals de l'organització no addueix criteris de tipus religiós o ètnic a l'hora d'escollir l'emblema.

Així i tot, el problema religiós va aparèixer de seguida. Durant la guerra russo-turca del 1876-1878 l'Imperi otomà declarà que utilitzaria una mitja lluna roja per marcar les seves ambulàncies. Per la seva banda, Pèrsia començà a utilitzar un lleó amb un sol vermell com a emblema de l'organització el 1899. Reconeguts els dos nous emblemes com a oficials per la conferència diplomàtica del 1929, els participants declararen

que en endavant no es reconeixeria cap més símbol.

Tot i així, el Magen David Adom existeix des del 1930 i Israel ha reclamat des de llavors la legalitat d'aquest símbol al si del moviment internacional. La demanda no ha estat acceptada fins ara, i la secció israeliana ha quedat fora de la Federació Internacional. A més d'Israel, països com Síria, Tailàndia o l'Afganistan han demanat en determinats moments el reconeixement de símbols diferents, malgrat les disposicions del CICR. Mentrestant, l'Iran adoptà la mitja lluna vermella el 1980, amb què el nombre d'emblemes oficials es reduïa a dos.

La desmembració de l'ex-URSS i de l'ex-Iugoslàvia, amb la consegüent formació de nous estats, portà el CICR a buscar una solució "definitiva" sobre aquesta qüestió a partir del 1995. Si la proposta actual del CICR s'aprova, els estats que avui fan servir la creu vermella o la mitja lluna vermella podrien continuar fent-ho. Però també podrien adoptar el nou emblema. A més, els estats tindrien la possibilitat d'utilitzar el nou símbol juntament amb l'emblema tradicional, si aquesta fórmula hagués d'assegurar més protecció als treballadors humanitaris sobre el terreny.

Una nova polèmica podria obrir-se, tanmateix, després de la conferència diplomàtica d'octubre. Si bé el canvi d'emblema no hauria d'afectar les seccions nacionals que ja fan servir la creu vermella o la mitja lluna vermella, quin seria el nom del moviment als països que adoptin el tercer emblema? I a les conferències internacionals? A Ginebra, els funcionaris del CICR s'estimen més de no pensar-hi, de moment. **J. T.**

de servir, doncs, per posar fi a la polèmica actual.

Resoldre una "anomalia". A principi d'aquesta primavera el president del CICR, Jakob Kellenberger, es reunia amb el ministre israelià de Justícia, Yossi Beilin, per mirar de resoldre aquesta "anomalia" abans de l'any 2001. Si bé el CICR feia anys que treballava en la qüestió, de sobte calia resoldre-la com més aviat, millor. I és que d'una banda, la Creu Roja nord-americana havia amenaçat de suspendre

les seves contribucions econòmiques si l'MDA no era acceptat al si del moviment ben aviat. D'una altra, la secció palestina podria adherir-se a la federació internacional sense objeccions legals, si eren certs els rumors sobre la intenció del líder palestí Yasser Arafat, de proclamar un estat independent.

Es va constituir un grup de treball, format per representants dels Estats Units, Israel, el Kazakhstan i de més països per mirar de trobar

una solució "equitativa". El tercer emblema va ser acceptat per tots els membres de la comissió, però la Creu Roja nord-americana tornà a demanar el reconeixement de l'estel de David, tal com Israel l'havia utilitzat aquests darrers setanta anys.

Presidida per una republicana amb grans ambicions polítiques, la secció dels Estats Units possiblement volia seduir l'electorat jueu. De retruc, i gràcies al "vot jueu", la Creu Roja nord-americana podria pressionar l'administració perquè aturés la

La Creu Roja ajuda les víctimes de tot el món, també en els distints conflictes africans. Mentrestant, els polítics intenten treure de les seues connotacions universals un benefici electoral.

retallada progressiva de les ajudes públiques a l'organització. Amb un pressupost anual de 2.300 mil milions de dòlars, algunes de les seves branques mantenen estrets lligams amb la comunitat jueva. Detall important: l'aportació de la Creu Roja nord-americana representa el 25% del pressupost de l'organització internacional, fet que alguns diaris han volgut recordar, mentre demanaven de boicotar el CICR i els "buròcrates de Ginebra". Després de l'escàndol del "fons jueu", amb implicació de la banca i del govern suís, el CICR (històricament lligat a la Confederació Helvètica) ocupava ara el centre de les crítiques. L'ex-secretari d'estat nord-americà, Larry Eagleburger, va haver de fer cap a Ginebra per advertir que, en ple any electoral, la polèmica del CICR podia prendre dimensions desproporcionades als Estats Units.

Els israelians, de sobte, es van trobar en una situació paradoxal. El ministre de Justícia d'Israel havia acceptat informalment la solució del nou emblema davant el president del CICR. Però l'MDA no podia pas mantenir una posició menys dura que la Creu Roja americana, en la defensa del símbol religiós jueu. Finalment, la secció is-

Israel accepta un nou símbol, però els polítics americans volen el reconeixement de l'Estel de David per seduir el vot jueu.

raeliana optà per aixecar el to de les crítiques al CICR, amb què van sorgir divisions al si de l'organització jueva mateix...

L'alternativa britànica. Enmig d'aquest enrenou diplomàtic, els britànics van suggerir una darrera alternativa: que als camps de batalla el diamant rombal (o la creu o la mitja lluna) fos el nou emblema protector del moviment internacional. Si els israelians volien afegir-hi un altre símbol, amb l'estel de David al costat del diamant, podrien fer-ho. Encara manca determinar les proporcions exactes d'aquests símbols a l'interior del rombe. El CICR proposa que siguin

d'un 25%, però els israelians desitjarien arribar al 50%. Darrera concessió del CICR, les 800 ambulàncies de l'estat israelià continuaran mostrant a títol indicatiu (no pas protector) el mateix emblema utilitzat fins avui.

La solució del diamant rombal hauria d'imposar-se finalment. L'avantatge per al CICR és que la conferència diplomàtica del mes d'octubre, que haurà d'acceptar o rebutjar la proposta britànica, només reagruparà els 188 estats membres. De moment, el govern dels EUA continua mostrant-s'hi favorable. Però cal saber si la Creu Roja nord-americana no organitzarà cap campanya mediàtica contra el CICR, aprofitant la campanya electoral dels Estats Units.

A més, l'anunci oficial de la declaració de la independència de l'estat palestí, el 13 de setembre, coincidint amb els set anys de la signatura dels acords d'Oslo, ha suscitat un cert nerviosisme als EUA. En el cas que la secció de la Mitja Lluna Roja palestina fos reconeguda per la conferència internacional el 14 de novembre, i, en canvi, l'MDA no, el CICR podria viure una crisi diplomàtica i financera sense precedents.

Jordi Tejel (Suïssa)